

Vår saksbehandler: Mari Bakke Ingebrigtsen
E-post:
mari.bakke.ingebrigtsen@utdanningsdirektoratet.no
Tlf: 23301253

Vår dato:
12.6.2015
Vår referanse:
2015/86

Referat fra rådsmøte torsdag 11.juni - møte 3/2015,

Møterom 10, 1.etg, Udir

Møtestart: kl. 10:00

Møteslutt: kl. 14.15

	Fra arbeidstakersiden	Fra arbeidsgiversiden
Deltakere	Håvard Galtestad, YS Ulf-Terje N. Eliassen, Norsk Arbeidsmandsforbund	Jan Tore Harlyng, KS Anne Røvik Hegdahl, Virke Terje Sundfjord, NHO Transport Svein Arne Bergh, Spekter
	Fra skoleverket/skoleeier	Andre organisasjoner
	Svein-Willy Albertsen, Utdanningsforbundet Per Ove Grannes, Utdanningsforbundet Jørund Bjølverud, Skolenes landsforbund	Jan Tvedt, KS
	Meldt forfall	Utdanningsdirektoratet
	Karin Lund, Fagforbundet Cecilie Fragaat Ødegård, Handel og Kontor Jan Sivertsen, NTF Joakim Marthinsen, Elevorganisasjonen Runar Karlsen, NHO Service	Mari Bakke Ingebrigtsen

Dagsorden for møte i Faglig råd for service og samferdsel 3/2015

Sak 19.3.15 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden v/ rådsleder

Sak 20.3.15 Konstituere nytt AU-medlem

Sak 21.3.15 Arbeid med utviklingsredegjørelsen/tilbudsstrukturen

Sak 22.3.15 Forskningsrapport:

«Yrkesutdanninger med svak forankring på arbeidsmarkedet», NIFU/Fafo

Sak 23.3.15 Høring om offentlig anskaffelse

**Sak 24.3.15 Forslag til retningslinjer for dokumentasjon av praksis for
praksiskandidater**

Sak 25.3.15 Orienteringssaker

Sak 26.3.15 Eventuelt

Sak 19.3.15 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjenne med to eventuelt-saker: Utstyrssituasjonen og orientering om en dom i lagmannsretten.

Sak 20.3.15 Konstituere nytt AU-medlem

Ellinor Tande har informert Utdanningsdirektoratet om at hun ønsker å trekke seg som medlem av rådet. Hennes vara, Svein Willy Albertsen har takket ja til å være fast medlem i inneværende periode, og Tande har takket ja til å være vara ut perioden.

Arbeidsutvalget har fått tilbakemelding fra Ellinor Tande om at hun foreslår at Svein Willy trer inn i AU. Forslaget støttes av AU og AU støtter også tradisjonen om at Utdanningsforbundet er representert i AU.

Vedtak:

Faglig råd konstituerer Svein-Willy Albertsen til arbeidsutvalget.

Sak 21.3.15 Arbeid med utviklingsredegjørelsen/tilbudsstrukturen

- Arbeidsgruppene i rådet rapporterer med arbeidet så langt (referater vedlagt)

Kontor, handel og sikkerhet: Gruppen hadde besøk av økonomiforbundet som ønsker fagbrev til revisjonsmedarbeider. Faglig råd er foreløpig litt usikker, blant annet hvilket nivå skal faget ligge på. Salgsfaget: ser på kjedeskole/internopplæring, de største kjedene klarer sin opplæring selv, og er stolt av den. Virke har kartlagt kjedeskolene, finner at grunnopplæringen i skolene er veldig lik. Må ha med kjedene på lag, må få fagopplæringen i samsvar med det. Er det nasjonalt gjennomført bart? Sikkerhetsfaget: må få inn noen aktører fra næringslivet til å si noe om status og behov. Muligens også justisdepartementet. Forsvaret er også en aktør å trekke inn, det samme er staten, her bør vi ha en dialog med OKstat.

Reiseliv: Har hatt dialogmøte med de to største lærebedriftene, SAS og Norwegian. Gruppen har drøftet om vi burde være tydeligere at det er noen fag som kun har tilbud i enkelte deler av landet. Dette burde vi ha med som en overordnet problemstilling. Dersom reiselivs faget skal fortsette i den formen den har nå, så er ikke det nok å bare justere læreplanen. Per i dag så finnes det ikke læreplasser.

Transport og logistikk: har hatt et evalueringsmøte på de endringene som er gjort. Opplæringskontorene og landslinjene var med på et dialogmøte. Det er kjørt to kull gjennom 19 ukeskurset. Flere skoler har 95-100 % gjennomføring. De får også de førerkort som de har behov for.

- Sliter litt med persontransport, mange som ikke vil bli lærling her. Også utfordringer når det gjelder kjønnsbalanse
- Det er en utfordring å få all aktørene til å tenke likt. Diskusjoner blant annet rundt rettigheter.
- Gruppen har hatt løselige diskusjoner om behov for å gjøre noen endringer i fagbrevsystemet, herunder dele i persontransport og gods. Dette er foreløpig på diskusjonsnivå.
- Gruppen har også drøftet at økonomi må inn som kompetansemål på vg2
- Gruppen har også drøftet muligheter for flere kryssløp.
- Økonomien for landslinjene er også viktig.
- Brev fra Udir at 2+2 elevene skal prioriteres. SOTIN mener at noen fylker prioriterer elever fra eget fylke.

IKT-servicefag: Har hatt dialog med IKT Norge. Drøftet at programmering er essensielt. Gruppen har drøftet sertifisering/dokumentert praksis. Kan være en ok måte fordi det synliggjør hva du har fordypet det i, men har også negative sider.

- Kort orientering fra startkonferanse for arbeid med tilbudsstrukturen 26.mai på Kuben yrkesarena. Fire medlemmer fra FRSS deltok på konferansen.

Blant annet en god workshop med forsker Kaja Reegård. I fellesesjonen var det fokus på fagopplæring i fremtiden. Suksesshistorier fra lærebedrifter og innlegg fra statsråden.

- Rådssekretæren orienterer om status for de yrkesfaglige utvalgene direktoratet oppnevner.

Rådssekretæren presenterte mandatet og listen over medlemmer i de yrkesfaglige utvalgene. Dette vil sendes ut til rådene når oppnevningen er komplett. Transport blir ikke en del av de yrkesfaglige utvalgene, slik Udir har besluttet å legge det opp. Det vil være tilgjengelige midler til å avholde dialogkonferanser el.l. dersom rådet ønsker det.

Sakspapirer:

- Referater fra arbeidsgruppene i rådet

Vedtak:

Rådet tar dette til orientering. I tråd med forrige vedtak på saken vil arbeidsgruppene fremlegge utfylte notater for hvert lærefag (del 1 av utviklingsredegjørelsen) på rådsmøtet 1.oktober.

Sak 22.3.15 Forskningsrapport: «Yrkesutdanninger med svak forankring på arbeidsmarkedet», NIFU/Fafo

NIFU/Fafo publiserte rapport 26.mai. Lenke:

<http://www.udir.no/Tilstand/Forskning/Rapporter/NIFU/Yrkesutdanninger-med-svak-forankring/>

Rådssekretæren vil gi en kort redegjørelse av rapporten.

I del to av oppdraget til NIFU/Fafo skal de gjøre en dybdeanalyse og se nærmere på et begrenset antall fag. Faglig råd inviteres til å spille inn spørsmål og kunnskapshull som kan være tema for denne forskningen.

Vedtak:

Kontor og administrasjonsfaget: et eksempel på et fag hvor bedrifter som har lærlinger ikke ansetter dem videre etter læretiden. Lærlingene konkurrerer mot kandidater med høyere utdanning. Det er uklart hvorfor arbeidsgivere ikke etterspør yrkeskompetanse/fagbrev. I stillingene som lyses ut etterspørres i lav grad fagarbeidere. Er det slik at arbeidslivet ikke har behov for yrkeskompetanse innen kontor og administrasjon? Når kompetansen ikke etterspørres – hva betyr dette for verdsettingen av yrkesfagene? Når fagbrevet blir det laveste nivået i utdanningen – hva er da interessen?

Økonomi som innhold:

Rådet er interessert i å vite mer om behovene for økonomifaget, som nå omtrent er ute av videregående opplæring, men som blir mer og mer viktig i alle bedrifter og arbeidsfunksjoner. Dette er interessant også med tanke på de typer vekslingsmodeller og dobbelkompetanseløp som prøves ut.

Elevenes valg/rekruttering

Rapporter refererer til forskning som viser at elevene er usikre i sine valg, dette er rådet opptatt av å vite mer om. Rådet vet lite om elevmassen til service og samferdsel. Eksempelvis, ser man ut over karaktersnittet på utdanningsprogrammet som er gjennomsnittlig, kan man se at det er mange elever i det nederste sjiktet av karakterskalaen, og noen i øverste. Det er få i

mellomsjiktet. Rådet er også opptatt av rådgiverne i ungdomsskolen og hvorvidt de har god nok kunnskap om utdanningsprogrammet.

Spesialiseringer

Vekslingsmodeller har kanskje vært med på å tydeliggjøre en nødvendig kompetanse, en behov for økt spesialisering. Kan en økt spesialisering, splitting av fagene osv. bidra til at strukturen blir mer tydeligere, også for elevene? Ref. forskning som viser at elevene er usikre i sine valg.

Sak 23.3.15 Høring om offentlig anskaffelse

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag om endring i lov om offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter som ledd i gjennomføring av tre nye anskaffelsesdirektiver.

<https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/horing--endring-av-lov-om-offentlige-anskaffelser/id2401043/>

Sekretariatet gjør oppmerksom på at høringen omhandler forslag til lælingklausul. I høringsnotat 2 punkt 2.6.3 foreslår departementet å videreføre bestemmelsen om lælingklausul men i en endret form. Det vises videre til omtale av dette i høringsnotat 1 til anskaffelsesloven punkt 3.5.

Vedlagt er et covernotat på saken (utarbeidet til SRY).
Høringsfristen er satt til 17.06.2015.

Vedtak:

Faglig råd for service og samferdsel støtter forslaget om en lærlingeklausul, og tror det vil gi positive effekter. Rådet vil gi følgende kommentar til formuleringen av paragraf § 6 i lov om offentlige anskaffelser:

- Rådet ønsker at følgende setning fjernes: «Kravet skal gjelde i bransjer og geografiske områder hvor departementet i forskrift har definert at det er særlig behov for læreplasser.» Begrunnelse: Det er læreplassbehov i hele landet og i alle lærefag. Det er derfor unødvendig å avgrense bruken av klausulen.*
- Rådet har kommentar til setningen «Departementet kan bestemme at kravet bare gjelder for kontrakter over en bestemt verdi og varighet»: Eksempelet som er gitt med en grense på 10 millioner er alt for høy. Det er vanlig at en lærebedrift er med på oppdrag som har en varighet på f.eks. 2 måneder. Det er f.eks. ulike kontraktører inne i ulike deler av prosjektet. Det er viktig at vi her unngår at det lages smutthull, som for eksempel at kontrakter blir delt opp.*

Sak 24.3.15 Forslag til retningslinjer for dokumentasjon av praksis for praksiskandidater

I samsvar med [§3-5 i opplæringsloven](#) er det anledning til å ta fag/svenneprøve på bakgrunn av praksis. Det er fylkeskommunen som godkjenner praksisen. På bakgrunn av en sak vedrørende godkjenning av praksis i barne- og ungdomsarbeiderfaget mener SRY at det kan være behov for en presisering og gjennomgang av godkjenning av praksis. SRY anbefalte derfor i møte 6. desember 2012 Utdanningsdirektoratet å sette i gang arbeid med retningslinjer for nasjonal standard for godkjenning av praksis. Direktoratet satte i gang et arbeid i samsvar med vedtaket.

I brev datert 25.02.2014 ble de faglige rådene spurt om fylkeskommunenes godkjenningsprosedyrer, om det er ulike krav til dokumentasjon fra fylke til fylke, og om rådet hadde forslag til tiltak for at godkjenningene blir mer enhetlige. Samtlige ni faglige råd besvarte henvendelsen. Svarene dokumenterte ikke vesentlige forskjeller i saksbehandlingen mellom fylkeskommunene. Likevel ble det gitt uttrykk for at man ønsket felles retningslinjer for behandling av denne type saker. Direktoratet fortsatte derfor sitt arbeid, og la fram en ny sak for SRY i møte 18.6.2014: *Sak 10-04-14 Nasjonal informasjon om dokumentasjon av praksis for praksiskandidater*. SRY ble bedt om å foreslå representanter til en referansegruppe for arbeidet.

Følgende ble foreslått:

Eli Sogn Iversen SRY, prosjektleder Bli helsefagarbeider
Kristine Hansen SRY, rådgiver i Fagforbundet

I tillegg ble det oppnevnt fire representanter fra fylkenes opplæringsregioner. Direktoratet har i samarbeid med referansegruppa utarbeidet vedlagte forslag til retningslinjer. Forslaget følger vedlagt.

Direktoratet ber de faglige rådene kommentere utkastet i følgende punkter:

- om deltidsarbeid skal omregnes til heltid, eller deltidsarbeid skal likestilles med heltid, og i hvilket omfang.
 - Ja, deltidsarbeid skal kunne omregnes til heltid.
 - Man må ta hensyn til hvordan arbeidsmarkedet er i den bransjen.
 - Relevant praksis skal og må omregnes. I noen sektorer får du aldri 100 % stilling, og det er ofte i offentlig sektor.
- om det skal kunne gis dobbel godskriving.
 - Ja, bør kunne vurderes i enkelttilfeller.
- om praksis som selvstendig næringsdrivende skal kunne godkjennes, og hvilke dokumentasjonskrav som eventuelt skal stilles.
 - I tråd med det referansegruppen har kommet frem til.
- om det bør utarbeides et felles nasjonalt formular for dokumentasjon av praksis.
 - Ja. Rådet foreslår at det her utarbeides et elektronisk formular som også kan håndtere en summering av ulike praksis til ulike tider, en «praksis-kalkulator». Dette vil være svært nyttig for målgruppen.
- synspunkter på behovet for omtale av praksiskrav til enkeltfag i retningslinjene.
 - Rådet er klar over problematikken rundt vg2 kompetansemålet for truckførerbevis for logistikkfagbrevet, slik det nevnes i covernotatet. Skal man ha fagbrev i logistikk bør man ha oppfylt truckførerbeviset.
 - Men, det foregår ulike praksis i fylkene når det gjelder fagbrevet i yrkessjåførfaget og krav til truckførerbevis. Rådet er tydelige på at praksiskandidater som går opp i fagbrev innen persontransport (buss) skal ikke prøves i vg2 målet om truckførerbevis.
 - Rådets arbeidsgruppe for transport og logistikk vil se nærmere på denne problemstillingen og hva som kan være løsninger.
- andre tilbakemeldinger

Direktoratet ber om at tilbakemelding gis innen 15. juni 2015.

Sakspapirer:

- *Forslag til retningslinjer (d.20.5.2015)*
- *Generelle retningslinjer til veiledning for vurdering av praksis (d. 1992)*
- *Covernotat – oppdrag til faglige råd og SRY*

Vedtak:

Faglig råd støtter det fremlagte forslaget til retningslinjer. Rådet gir innspill til punktene over i henhold til diskusjonen i rådsmøtet.

Sak 25.3.15 Orienteringssaker:

Status i rådets sak om tverrfaglig eksamen på vg1

Saken ligger p.t. i departementet.

Status forsøk IKT Akershus Fylkeskommune/Bleiker

Arbeidsgruppen for IKT servicefag deltar med en representant inn i læreplangruppen for forsøkslæreplaner som Utdanningsdirektoratet har nedsatt. Bleiker vgs har tilsynelatende valgt å trekke seg ut av forsøket. Akershus fylkeskommune ønsker å gjennomføre forsøket likevel, det må da gjøres på en annen skole. Rådssekretæren kan oppdatere rådet når det kommer ny informasjon.

Nye resultater fra Lærlingundersøkelsen

Udir har nå publisert resultater fra Lærlingundersøkelsen i Skoleporten for første gang. Resultatene finner dere her:

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning.aspx?enhetsid=00&vurderingsomrade=6&underomrade=54&skoletype=6&skoletypemenuid=2>

Lærlingundersøkelsen inneholder også spørsmål om i hvilken grad skolen var en god forberedelse til læretiden. Disse resultatene er fordelt etter hvilke skoler lærlingene gikk på før de ble lærlinger, og resultatene finner dere her:

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning.aspx?enhetsid=00&vurderingsomrade=6&underomrade=56&skoletype=1&skoletypemenuid=1>

Mer informasjon om Lærlingundersøkelsen finner dere på [udir.no](http://www.udir.no):

<http://www.udir.no/Laringsmiljo/larling-larebedriftundersokelse/>

Nye indikatorer om fag- og yrkesopplæring, gjennomføring av læretiden og sysselsetting av fagarbeidere

I dag har Utdanningsdirektoratet publisert to nye indikatorer om fag- og yrkesopplæring, gjennomføring av læretiden og sysselsetting av fagarbeidere. Gjennomføring av læretiden viser gjennomføringen for de som begynner i lære fordelt på årskull.

- [Gjennomføring av læretiden finner du her.](#)

Sysselsetting av fagutdannede viser andel av nyutdannede fagarbeidere som er hhv i arbeid, i utdanning eller utenfor arbeid og utdanning. Disse indikatorene er også fordelt på årskull.

- [Sysselsetting av fagutdannede finner du her.](#)

Ovennevnte indikatorer kan være til god hjelp for de faglige rådene i arbeidet med årets utviklingsredegjørelse.

Møter i faglig råd høsten 2015

1.oktober	Ordinært rådsmøte
29.oktober	Forslag: halv dag rådsmøte, halv dag møter i arbeidsgruppene
2.desember	Ordinært rådsmøte (NB - foreslås flyttet fra 27.november til 2.desember)

Rådssekretæren sender møteinnkallinger i outlook

Oppdatert flytskjema v/rådssekretær

Vedtak:

Sakene tas til orientering

Sak 26.3.15 Eventuelt

27.3.15 Utstyrssituasjonen

Utdanningsdirektoratet har gitt ideas2evidence og Høgskolen i Bergen i oppdrag å gjennomføre en kartlegging av utstyrssituasjonen og utstyrsbehovet i videregående opplæring. De er nå i en forstudie-/ oppstartsfasen av prosjektet, og ønsker å gjøre korte, utforskende intervjuer med et utvalg aktører, blant annet leder for de faglige rådene tilknyttet SRY. Formålet med disse intervjuene er å få del i den kunnskapen ulike aktører sitter på, og samtidig få innblikk i hva ulike aktører mener er viktig å få svar på gjennom utredningen.

Innspill fra faglig råd sitt møte 11.6.2015:

- *Faglig råd tar som en forutsetning at skolene gjør sine vurderinger i henhold til læreplanene. Det er et krav til skoleeier.*
- *I mange av våre servicefag skjer den reelle praktiske opplæringen i bedriftene. Derfor er også prosjekt til fordypning veldig viktig. Stor forskjell i utdanningsprogrammet hva som er utstyr – er ikke det samme i IKT som i salg som i transport.*
- *Før fulgte det med en utstysliste med læreplanene. Fjernet utstyslisten etter reform 94 – kostbart å holde slike utstyslister. Kanskje det har fått noen uheldige konsekvenser?*
- *IKT: må være oppdaterte programvare og utstyr i det hele tatt å få gjennomført undervisningen.*
- *Salg/Kontor/Reiseliv: mer uklart hva utstyr her er. Opplæringen, den praktiske, skjer i bedriftene.*
- *Transport: Krever i de fleste tilfeller et samarbeid med bedrifter/opplæringskontorer. Utstyret her er kostbart, og tar også mye plass. Men yrkessjåførfaget er et risikoryke og en god grunnopplæringen må gjøres i skolen under gode forhold – derav også et utstysbehov.*
- *Sikkerhetsfaget: En oppfatning av at det ikke er spesielt utstyr som trengs i skolen. Her også foregår det viktigste i bedriftene.*

28.3.15 Orientering vedr. en nylig avsagt dom i lagmannsretten.

Jan Tore Harlyng orienterer rådet om en nylig avsagt dom i lagmannsretten:

«En lærling hadde inngått lærekontrakt og avtale om midlertidig tilsetning i lærlingestilling i to år med lærebedrift. Det var angitt datoer for tiltredelse og avslutning av ansettelsesforholdet/læretiden. På grunn av sykefravær gjensto sju måneder av den læretid som er fastsatt for faget, da tidsperioden etter kontraktene utløp. Lærebedriften nektet å forlenge tilsetningen, og lærlingen fikk ikke fullført læretiden og derfor heller ikke avlegge fagprøve. Lærlingen reiste søksmål mot lærebedriften med krav om å få fullføre læretiden og med krav om erstatning. Lærebedriften ble frifunnet i tingretten. Lærlingens anke ble forkastet av lagmannsretten. Det ble vist til at det var fastsatt en uttrykkelige tidsperiode for ansettelsesforholdet og læretid i kontraktene. Det forelå ikke tilstrekkelige tungtveiende grunner til å fravike ordlyden i kontaktene.»

Ok at organisasjonene i rådet er orientert om dette. Jan Tvedt forteller at Utdanningsetaten har sendt brev til direktoratet og bedt direktoratet om å vurdere å foreslå en endring i opplæringsloven. Hele dommen kan oversendes ved forespørsel til rådssekretæren eller Jan Tore Harlyng.

NB! Liste over pågående høringer AU har valgt å ikke ta med

- Gitarmakerfaget som nytt lærefag
- Avvikling av matematikkfaget 2T i videregående opplæring